

DRŽAVNI ARHIV U DUBROVNIKU

ARHIVSKI SABIRNI CENTAR KORČULA - LASTOVO

SUMARNI INVENTAR

**ZEMALJSKA PRIPOMOĆNA ZADRUGA CRVENOG KRIŽA
ZA DALMACIJU. POVJERENIŠTVO KORČULA
1888./1912.**

Broj fonda: HR-DADU-SCKL 722

Izradio: Tonko Barčot

Žrnovo, rujan 2013.

SADRŽAJ

1. Identifikacija	3
2. Kontekst	4
3. Sadržaj i ustroj gradiva	6
4. Uvjeti dostupnosti i korištenja	6
5. Dopunski izvori	7
6. Područje kontrole opisa	7
Inventarni popis	8

1. IDENTIFIKACIJA

1.1. Identifikacijska oznaka HR-DADU-SCKL 722

1.2. Naslov Zemaljska pripomoćna zadruga Crvenog križa za Dalmaciju.
Povjereništvo Korčula

1.3. Vrijeme nastanka gradiva 1888./1912.

1.4. Razina opisa Fond

1.5. Količina i nosač jedinice opisa 0,3 kutije, 0,03 d/m

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja Zemaljska pripomoćna zadruga Crvenog križa za Dalmaciju. Povjereništvo Korčula (Societa patriottica filiale di soccorso della croce rossa in Curzola, Povjereništvo Zemaljske pripomoćne zadruge Crvenog krsta za Dalmaciju - Korčula)

2.2. Upravna povijest

2.2.1. *Vrijeme i mjesto djelovanja*

Neizmjerne patnje austrijskih i francuskih ranjenika na bojnopolju kod Solferina 1859. potiču Henry Dunanta (Ženeva, 1828. – Heiden, 1910.) na utemeljenje organizacije koja bi se skrbila o potrebnima. Godine 1863. osnovan je Međunarodni odbor za pomoć ranjenicima, koji će se preimenovati u Međunarodni odbor Crvenog križa. Istovremeno je započeo i proces osnivanja nacionalnih društava za pružanje pomoći i sklapanje međunarodnih ugovora o zaštiti ranjenika u ratu.

Prve dobrovoljačke udruge u Hrvatskoj koje svoje djelovanje provode na međunarodno prihvaćenim načelima pokreta Crvenog križa osnovane su 1878. godine u Zagrebu, Dubrovniku i Zadru. Sve do 1918. godine ove i novoosnovane udruge djeluju u sklopu Crvenog križa Austrougarske monarhije.

U Dalmaciji sa sjedištem u Zadru krajem 19. st. osnovana je Zemaljska pripomoćna zadruga Crvenog križa za Dalmaciju. Ova je zadruga po gradovima pokrajine osnivala podružnice, pa tako i u Korčuli 1888. Predsjednik propagandnog odbora za osnivanje podružnice bio je tadašnji kotarski poglavar Ivan Luxardo. Prve članove su, između ostalih, činili načelnici i župnici u kotaru, ali i službenici kotarskog poglavarstva - kotarski poglavar, liječnik, putujući učitelj poljodjelstva, školski nadzornik, nadzornik konoba. Prema Općem izvještaju za 1911. o radu pokrajinskog društva, saznajemo da je podružnica Korčuli te godine imala 20 redovitih i 18 pripomoćnih članova, više nego podružnica u Dubrovniku i Makarskoj. Isti izvještaj kazuje i kako korčulanska podružnica nije imala svoje imovine.

Pretpostavlja se da ovo Povjereništvo nije bilo u vezi s ispostavama Crvenog križa na otoku osnovanim za pomoć balkanskim narodima 1912. Isto tako nije poznato kada je i na koji način okončalo svoju djelatnost. Pretpostavlja se 1918. s propašću monarhije.

2.2.2. <i>Sjedište</i>	Korčula
2.2.3. <i>Pravni položaj</i>	Udruga
2.2.4. <i>Nadležnost, funkcije i područje djelatnosti</i>	Crveni križ u austro-ugarskom razdoblju djeluje više pasivno, sakupljajući članarinu i dopisujući se sa središnjicom u Zadru. Nisu zabilježene ikakve druge aktivnosti.
2.2.5. <i>Organizacijski ustroj</i>	Za prijeratno razdoblje nije poznat točan organizacijski ustroj Povjereništva.
2.2.6. <i>Odnosi i veze</i>	Najintenzivnija veza Povjereništva u Korčuli je sa središnjicom Zemaljske pripomoćne zadruge u Zadru. Neizostavna veza je i sa Kotarskim poglavarstvom u Korčuli, čije resurse koristi i čiji službenici i jesu njegovi članovi.
2.3. Povijest arhivskog fonda	Spisi su zatečeni i izdvojeni iz mase nesređenog gradiva Kotarskog poglavarstva Korčula. S obzirom da je njegovu pismohranu tada i vodio službenik Kotarskog poglavarstva, ona je po svemu sudeći i ostala unutar te mase. U II. svjetskom ratu i u poratnom prikupljanju izmiješali su se sa spisima tridesetak ostalih stvaratelja. S preuzimanjem u Arhivski sabirni centar Korčula-Lastovo 2011., započelo je izdvajanje spisa ovog društva. U početku su bili pridruženi fondu Crveni križ. Kotarski odbor Korčula, i to kao podfond. No, naknadno (2013.) su ipak izdvojeni kao zasebni fond s obzirom da nije bilo moguće ustanoviti jasnu međusobnu pravnu vezu između Crvenog križa u austrougarskom i jugoslavenskom razdoblju.
2.4. Način preuzimanja	Prebacivanjem gradiva iz Muzeja grada Korčule i smještanjem u posebnu prostoriju arhivskog spremišta u gradu Korčuli 1994., ono je došlo u posjed Državnog arhiva u Dubrovniku.

3. SADRŽAJ I USTROJ

- 3.1. Sadržaj** Fond Kotarskog odbora Crvenog križa Korčula daje fragmentaran uvid u djelovanje ovog stvaratelja krajem 19. i početkom 20. st. Najvećim dijelom riječ je o dopisima viših instanci u Zadru i blagajničkim spisima.
- 3.2. Odabiranje i izlučivanje** Nije bilo izlučivanja.
- 3.3. Dopune** Nije isključena mogućnost da se kod pojedinaca naknadno pronađu dokumenti iz djelovanja Crvenog križa na Korčuli.
- 3.4. Plan sređivanja** Poštovan je prvobitni red koji se rekonstruirao na temelju pronađenih spisa. Kod stvaratelja je vođen protokol općih spisa, dok su se blagajnički spisi zavodili zasebno. Uspostavljene su serije:
1. Opći spisi,
 2. Blagajnički spisi.

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

- 4.1. Pravni položaj** Fond ima status javnog arhivskog gradiva.
- 4.2. Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja** Gradivo je dostupno sukladno čl. 18 Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN, br. 105/1997.)
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Dubrovniku.
- 4.3. Jezik i pismo** Hrvatski, talijanski / latinica
- 4.4. Tvarne značajke** Nosač zapisa je papir, koji je značajno oštećen te se mrvi.
- 4.5. Obavijesna pomagala** Arhivska pomagala: sumarni inventar, Tonko Barčot (rujan 2013.)

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Mjesto čuvanja izvornika Državni arhiv u Dubrovniku, Arhivski sabirni centar Korčula – Lastovo

5.2. Postojanje preslika Ne postoje.

5.3. Dopunski izvori *Arhivski sabirni centar Korčula – Lastovo*

- HR-DADU-SCKL-477. Crveni križ. Kotarski odbor Korčula
- HR-DADU-SCKL-527. Kotarsko poglavarstvo Korčula
- HR-DADU-SCKL-531. Kotarsko školsko vijeće u Korčuli.

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

6.1. Napomena arhivista Opis izradio Tonko Barčot, arhivist, DADU-SCKL

6.2. Nadnevak izrade opisa Rujan, 2013.

INVENTARNI POPIS

- 1.1. Signatura* **HR-DADU-SCKL 722/1**
- 1.2. Naslov* **Opći spisi**
- 1.3. Vrijeme nastanka
gradiva* 1888./1912.
- 1.4. Razina opisa* Podfond
- 1.5. Količina zapisa* 0,1 kutije, 0,01 d/m
- 3.1. Sadržaj* Serija sadrži protokol Općih spisa (1906.-1908.) i dijelom sačuvane opće spise od 1888. do 1911.
Spisi daju pregled početaka Crvenog križa na otoku Korčuli te djelovanja u austrougarskom razdoblju.
- 3.2. Plan sređivanja* Spisi su poredani prema općem broju.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
1.1.	Protokol	1906.-1908.	kut. br. 1
1.2.	Opći spisi	1888./1912.	kut. br. 1

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 722/2
<i>1.2. Naslov</i>	Blagajnički spisi
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1893./1896.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serijski
<i>1.5. Količina zapisa</i>	0,2 kutije, 0,02 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	U razdoblju 1893.-1896. sačuvana je dokumentacija o naplati članarina, pa govori i o prvim članovima ovog društva na Korčuli i Pelješcu.
<i>3.2. Plan sređivanja</i>	Spisi su poredani prema rastućem broju.